

De Talisman

De Talisman

Jelle Fremery

Schrijver: Jelle Fremery
Coverontwerp: David Mark
ISBN: 8693463293
© Jelle Fremery

*Dit boek draag ik op aan
mijn vrouw, mijn ouders,
mijn broertje en mijn zusje,
die ik allemaal liefheb.*

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	5
Hoofdstuk 2	47
Hoofdstuk 3	87
Hoofdstuk 4.....	125
Hoofdstuk 5.....	167
Hoofdstuk 6.....	211
Hoofdstuk 7.....	247
Hoofdstuk 8.....	287
Hoofdstuk 9.....	331
Dankwoord	379
Appendix I: De Stammen van het Alwoud	381
Appendix II: De Skaai en de Palatijnen	387

Hoofdstuk 1: Dana

-I-

Dana wachtte gespannen af tot ze haar vonnis zou ontvangen. De stilte in de hut werd alleen verbroken door de onregelmatige ademhaling van Hadeloge. Behalve zij maakte geen van de aanwezigen geluid.

Dana staarde naar haar voeten om de beschuldigende blikken van de anderen te ontwijken. Het hielp niets. Ze kon hun ogen nog steeds op haar huid voelen prikken. Ze wreef voorzichtig met haar vingers over de houten vos, die zoals altijd aan een dun leren koord om haar voorhoofd hing, en zuchtte diep. Zonder haar hoofd op te tillen keek ze de hut rond. Het was een sobere woning. Er stonden weinig meubels binnen: twee eenvoudige bedden, een houten tafel, een boomstronk om op te zitten en een kast met kannen en kruiden. Toch was er op dit moment weinig ruimte. De hut was overvol door de onverwacht grote hoeveelheid aanwezigen. Naast Graman, de bewoner van de hut, en Dana zelf waren er nog vier andere Saluwers binnen, allemaal wachtend tot het stamhoofd zou komen.

Recht tegenover Dana zat Stender, de jongere broer van het stamhoofd. Als jachtleider had hij plaats mogen nemen op de boomstronk, waardoor hij nu een stuk langer leek dan de anderen. Stenders halflange, lichtbruine haar hing voor zijn ogen, maar toch kon Dana de twee koude, blauwe vlammen zien, haar recht aanstarend. Stender was afstandelijk en op zichzelf, maar als je een fout maakte, liet hij het je altijd weten. Dana ontweek Stenders blik in de vage hoop dat zijn afkeuring zou verdwijnen als ze deed alsof ze hem niet zag.

In plaats daarvan keek Dana naar Hadeloge, die op de grootste van de twee bedden in de hut lag. Haar haren plakten in lange, bruinigrijze slierten aan haar bezwete gezicht, dat was verwrongen van pijn. De wond aan haar been bloedde nog steeds hevig. Omdat de oude Graman de wond nu regelmatig schoon spoelde met water, kon Dana nu goed zien hoe groot de wond was. Hij liep helemaal van Hadeloges heup tot onder haar knie. Dana wist dat de kans erg klein was dat Hadeloge deze wond zou overleven. En de kans dat ze ooit nog zou kunnen jagen was nog kleiner.

Stender en de twee andere jagers, die nu voor haar op de grond zaten, hadden alles gezien. Ondanks dat niemand het had uitgesproken, wist Dana dat de anderen haar de schuld gaven van wat er gebeurd was. En ze voelde zichzelf ook schuldig.

Ze wilde zich niet schuldig voelen. Zij was immers niet degene die Hadeloge had verwond. Het was allemaal uit de hand gelopen. Waarom zou Dana er de schuld van krijgen, terwijl zij óók een slachtoffer was? Woede en frustratie borrelden weer in haar op en ze wilde net wat gaan zeggen toen Hadeloge luid kreunde, haar tanden op elkaar geklemd van de pijn. Graman had zojuist een soort verband aangebracht, gemaakt van één van zijn geneeskrachtige plantenmengsels. Het verband deed Hadeloge blijkbaar veel pijn, want zelfs toen ze stopte met kreunen bleef ze snikkend haar tanden op elkaar klemmen. Tegen de tijd dat Hadeloge eindelijk weer wat rustiger was geworden, had Dana besloten om te zwijgen en te wachten. Klagen zou heel ongepast zijn en bovendien zou het haar niet helpen. Nog niet, in ieder geval.

Dana probeerde Graman in de ogen te kijken, in de hoop dat hij medelijden met haar zou hebben, maar de verzorging van Hadeloge vereiste de volledige aandacht van de oude genezer. Graman was niet altijd een genezer geweest. Hij had jaren dienst gedaan als de krijgslider en wapenleraar van het vorige stamhoofd, Freduward. Toen Freduward was overleden, werd Graman de wapenleraar van Freduwards zonen, Rikhard, het huidige stamhoofd, en Stender, Dana's jachtleder. Bovendien was Graman na Freduwards dood tot de stamraad toegetreden, om de jonge en toen nog onervaren Rikhard te helpen met het besturen van de stam. Het was nog maar enkele jaren geleden dat Graman zich had teruggetrokken uit de raad. Dana wist niet waarom, maar ze vermoedde dat hij gezondheidsproblemen had. Graman was met gemak het oudste lid van de stam.

In ieder geval had Graman zich sindsdien volledig toegelegd op de genezingskunst. Hij was een heel effectieve genezer en juist die effectiviteit was er de oorzaak van dat sommige mensen in het stamdoorp Graman een magiër noemden en hem wantrouwden. De meeste Saluwers waren de oude man echter veel te dankbaar voor alles wat hij voor de stam had gedaan om hem van zoiets verwerpelijks als magie te beschuldigen.

Dana probeerde nog steeds Gramans aandacht te trekken, maar de oude man met het kale hoofd en de lange, snorloze baard had nog

steeds haar kant niet opgekeken. Dana gaf het op en haar blik dwaalde af, verder de kamer rond.

Tussen het bed waar Hadeloge in lag en de boomstronk waar Stender op zat stond Dagolf, de rechterhand van Stender tijdens de jacht. Hij was lang, langer dan alle anderen in de hut. Hij had een grote, hoekige neus. Zijn haar en zijn baard, allebei met veel zorg in meerdere vlechten gevlochten, hadden dezelfde donkerbruine kleur, zodat ze bijna ongemerkt in elkaar overgingen. Dagolf keek ongeduldig naar de deur, alsof dat er voor zou zorgen dat het stamhoofd er eerder zou zijn. Van Dagolf verwachtte Dana geen enkel medelijden. Hij was streng en ordelijk. Een uitstekende jager van wie ze veel geleerd had, maar die hele hoge eisen stelde. Hij en Stender waren echt twee handen op één buik, dacht Dana.

De laatste aanwezige in de kamer was Bava. Ondanks haar twee kinderen was Bava absoluut geen moederlijke vrouw. Dana probeerde haar te peilen, maar toen Bava Dana's blik bemerkte, zag Dana een emotie op haar gezicht verschijnen die ze alleen kon beschrijven als walging. Bava had gehuild, zag Dana. Van Bava mocht ze ook geen hulp verwachten. Dana stond er alleen voor.

Op dat moment ging de deur open. Het huilen van de wind maakte dat het plotseling leek te stormen in de hut. Rikhard, het stamhoofd, liep daadkrachtig naar binnen. Rikhard was een indrukwekkende verschijning, een stamhoofd waardig. Hij had een hoekig gezicht en dezelfde brede neus als zijn jongere broer. Zijn haar, lang en krullend, was kastanjebruin, net als zijn ogen. Zijn baard was kort geknipt en vermomde dat hij nog maar vijftwintig lenties had gezien. Om zijn nek hing een berenvel, waardoor zijn toch al brede schouders nog breder leken. Om zijn voorhoofd droeg hij zijn talisman, een prachtig versierde houten wolf, die zijn kracht en moed maar ook zijn liefde voor de stam symboliseerden.

Rikhard werd geflankeerd door vier krijgers van de Roedel, zijn persoonlijke wachters. De Roedelkrijgers waren zoals altijd gekleed in een wolvenvel. Dagolf was vroeger ook een lid van de Roedel geweest, wist Dana, voordat hij zich vrijwillig bij Stenders jagers had gevoegd. De Roedelkrijgers moesten het stamhoofd ten alle tijden te beschermen en waren door hem persoonlijk uitgekozen voor hun kracht en vaardigheden.

Toen één van de vier Roedelkrijgers de deur van de hut weer sloot, waardoor het geluid van de wind verstomde, kreeg Dana kippenvel.

De buitenwereld leek met het sluiten van de deur opeens weer heel ver weg. De stilte was slopend.

Dana keek Rikhard afwachtend aan, maar hij liep eerst naar Hadeloge. "Hoe gaat het met haar?" vroeg hij Graman.

Graman depte het zweet van Hadeloges voorhoofd. "Ik heb gedaan wat ik kon. Het is nu hopen dat de wond geneest."

Rikhard knikte. Toen draaide hij zich om en keek naar zijn broertje. Hij legde een hand op Stenders schouder. Hoewel Rikhard slechts vier jaar ouder was dan Stender, straalde Rikhard veel meer macht en overwicht uit. Rikhard was een echte leider, het soort man die ervoor zorgde dat je wilde dat hij je mocht en van wie je het verschrikkelijk vond wanneer hij kwaad op je was. Dana had zich al klein gevoeld door de aanwezigheid van Stender, maar nu het stamhoofd er ook was voelde ze zich helemaal nietig. Toch was Dana blij dat het Rikhard was die een vonnis zou uitbrengen en niet Stender. Rikhard was, net als zijn jongere broertje, zakelijk en kortaf, maar hij was veel warmer dan Stender. Hij was begaan met zijn stam en Dana wist dat hij alles zou doen om hen te beschermen. Maar ditmaal, bedacht Dana zich somber, moest Rikhard de stam beschermen tegen háár.

Stender stond op voor zijn broer en ging naast Dagolf staan. Rikhard nam plaats op de nu lege boomstronk, tegenover Dana. Hij keek niet naar Dana, maar richtte zijn blik op zijn jongere broer. "Stender. Jij was er bij toen het gebeurde?"

Stender knikte. Rikhard gebaarde met zijn hand dat Stender moest vertellen wat er gebeurd was. Stender bleef Dana afkeurend aankijken terwijl hij praatte.

"We waren met aan het jagen met onze vijftallige groep: Dana, Dagolf, Bava, Hadeloge en ikzelf. We bevonden ons halverwege tussen Heuvelaar en Oostrá en volgden de sporen van een groot everzwijn. Toen we het genaderd waren, bleven we zoals gebruikelijk verscholen in de begroeiing en uit de wind. Toen gaf ik de anderen het bevel om posities aan te nemen om het everzwijn heen. Maar nog voordat iedereen in positie was, rende Dana plotseling schreeuwend op het everzwijn af. Dana verwondde het zwijn met haar werpspeer, maar dat was niet genoeg om het te doden. Het beest vluchtte weg langs de kortste weg. Het beukte tegen Hadeloge aan en wierp haar omver. Zoals je kan zien heeft zijn slagtaand Hadeloges rechterbeen opengehaald. We hebben haar zo snel mogelijk teruggebracht naar Heuvelaar en op jou gewacht."

Zoals altijd was Stenders verhaal kort en feitelijk. Dana was bang dat dat niet voordelig zou zijn voor Rikhard's oordeel over haar. Ze wilde zichzelf verdedigen, wilde de redenen voor haar gedrag geven. Maar haar keel was droog en de blikken van de twee broers en de andere jagers waren zo intens, dat ze niet durfde te spreken. Gelukkig zei Graman wat Dana niet kon zeggen.

“Heer, er moet bij vermeld worden dat, zoals u zich misschien herinnerd, Dana's broer Roelof een paar weken geleden gestorven is. Dat was tijdens de jacht op datzelfde everzwijn. Dana herkende het zwijn en verloor haar zelfbeheersing. Van wat ik begrijp, is zij tijdens alle andere jachten een vaardige jager geweest.”

Rikhard knikte naar Graman en sloot toen een moment zijn ogen. De stilte, die even doorbroken was geweest, vulde nu de hut weer. De krakende wanden kwamen op Dana af en ze voelde zich in de val. Ze was Graman dankbaar dat hij haar had verdedigd, maar toen ze haar verdediging in zijn woorden had gehoord, had ze begrepen dat het niets afdeed aan haar schuld. Het was waar: zij had het everzwijn herkend aan een litteken. Dat litteken was bijna een week geleden veroorzaakt door Roelof, vlak voordat hij doorboord werd door een slagtang, vergelijkbaar met hoe Hadeloge er nu aan toe was. Roelof was binnen een dag bezweken aan zijn wond. Toen ze het zwijn had herkend, had Dana alle regels van de jacht in de wind geslagen en was ze blindelings op het beest afgerend. Ze had haar werpspeer naar hem toegesmeten, vastbesloten hem te doden als vergelding voor het gemis van haar broer. Toen de werpspeer doel trof, had Dana haar bijl al vast. Maar de werpspeer had het zwijn niet afgeremd en het beest was binnen een paar tellen buiten haar bereik.

Zonder het verse, pijnlijke verlies van haar broer zou Dana nooit zo onbezonnen zijn geweest. Maar tot nu toe leek het niet alsof Rikhard die omstandigheden als een rechtvaardiging voor haar gedrag beschouwde. Dana was er zelfs bang voor dat Rikhard verzachtende omstandigheden nooit in beschouwing nam bij zijn vonnissen. Hij zou haar gedrag beoordelen op wat het was en wat er door was gebeurd, niet meer, en niet minder.

Dana wist niet precies wat de straf zou kunnen worden, maar ze vermoedde wel dat, als Hadeloge het niet zou overleven, ze verbannen zou worden. Dood door schuld, zou het oordeel zijn. Als een bannelinge had ze slechts heel weinig kans om te overleven. Ze zou kunnen overlopen naar één van de andere stammen, in de hoop dat ze

niet onmiddellijk door hen gedood of gevangen zou worden op verdenking van spionage. Of ze zou door het Alwoud kunnen dwalen en heel waarschijnlijk doodgaan, aan honger, of kou, of door de verschillende wezens die het Alwoud zo gevaarlijk maken. Dana zuchtte. Ze wilde niet verbannen worden.

“Wat een situatie,” begon Rikhard.

“Het spijt me, heer! Ik heb het niet zo bedoeld!” gooide Dana er uit, hopende dat ze zijn vonnis nog kon aanpassen. “Wees alstublieft niet te streng, ik wil niet verbannen wo-”

Rikhard stond met één snelle beweging op, waardoor Dana schrok en gelijk weer stil viel. Zonder op haar smeekbede te reageren, draaide Rikhard zich om. “Graman, Dana zal jou ondersteunen bij het verzorgen van de gewonde. Ik denk niet dat ze deze fout nogmaals zal maken.” Rikhard draaide zijn hoofd nu naar Dana en voor het eerst sinds hij binnen was gekomen keek hij haar aan. “Vooral omdat ik haar hierbij verbied ooit nog deel te nemen aan een jacht.”

-II-

De jacht was jarenlang het middelpunt geweest van Dana's leven. Dana zei altijd dat het één van de meest vervullende roepingen was die je kon hebben. Sommige stamgenoten vonden dat jagen niet meer nodig was. De Saluwers, zoals Dana's stam heette, hadden vlees en dierenhuiden nodig om te kunnen overleven, maar de stam was voor die grondstoffen steeds minder afhankelijk van de jacht. En dus, zeiden sommigen, konden de jagers wel wat anders konden gaan doen. Dana was het absoluut niet met hen eens geweest en gelukkig, zo leek het, Rikhard ook niet.

Het gebied van de Saluwers was uitgestrekt. Tussen de vele bomen, meren en heides lagen vijf stamdorpen. Daarvan was Heuvelaar, het stamdorp waar Dana woonde, het grootste en belangrijkste. omdat het de woonplaats van het stamhoofd was. Elk van de vijf stamdorpen bestond uit een aantal dozijn hutten en was omringd door een palissade van houten palen die de dorpingen beschermde tegen wilde dieren. Tussen de stamdorpen in lagen ongeveer vijftien boerderijen, die niet echt tot één van de vijf stamdorpen hoorden. Doordat ze buiten de stamdorpen lagen waren de boerderijen kwetsbaar voor aanvallen van wilde dieren, maar de boeren hadden meer ruimte nodig voor hun vee en akkers.

Er was veel voedsel nodig om de hele stam te voeden en de boerderijen alleen waren niet genoeg. In elke hut en elke boerderij woonden meestal twee of drie generaties van dezelfde familie. In totaal bestond de stam uit ongeveer achthonderd stamleden en die moesten allemaal eten, ook diegenen die te jong, te oud of te ziek waren om hun eigen aandeel bij te dragen. Daarom trokken er dagelijks vele Saluwers het Alwoud in om bessen en paddenstoelen te verzamelen, om te vissen in één van de meertjes en dus ook om te jagen.

Een jager liep in vergelijking met een verzamelaar, visser of boer erg veel risico. Jagers moesten zich veel verder buiten de veiligheid van de palissades van de stamdorpen wagen. Ze waren soms meerdere dagen van huis, zich overgevend aan de gevaren van het Alwoud. De wilde everzwijnen, sluwe wolven en ontzagwekkende beren waren nog maar het begin. Dat was dan ook de reden dat sommige Saluwers zich waren gaan afvragen of jagen niet overbodig was geworden. Stender had zijn broer er uiteindelijk van weten te overtuigen dat hij de jagers niet moest afschaffen. Jagers hadden meer taken dan alleen het vinden en doden van wilde dieren. Er waren goede redenen dat de jagers zich bijna dagelijks in het gevaarlijke Alwoud begaven. De jagers deden ook dienst als verkenners.

Naast de Saluwers leefden er nog vijf andere stammen in het Alwoud, elk met hun eigen stamhoofd. Dana kende de namen van de stammen uit haar hoofd: de Duranten, de Bructeren, de Tuvanen, de Tessenders en de Kanenveden. De stammen stonden op uitzonderlijk slechte voet met elkaar. Daarom waren er verkenners nodig, die de grenzen van het revier bewaakten. Een revier was het gebied dat toebehoorde aan één stam. Rikhard had de jagers verboden zich ooit buiten de grenzen van het revier van de Saluwers te begeven. Hoewel het heel waardevol zou zijn om te weten waar de andere stammen mee bezig waren, wilde Rikhard zich richten op het welzijn van de eigen stam en de prikkelbare burens niet nodeloos uitlokken.

Daar had het stamhoofd misschien wel erg gelijk in, want hoewel de vijandigheid tussen de stammen al erg genoeg was, moesten de Saluwers ook voortdurend rekening houden met twee anderen volkeren die buiten het Alwoud woonden. Ver in het noorden woonden de Skaai, vreemde wilden die er magische rituelen op nahielden. Gevaarlijker nog waren de meedogenloze Palatijnen in het zuiden. Hun gigantische rijk grensde aan het revier van de Saluwers.

Waar de stammen in het Alwoud nog enigszins op elkaar leken, waren de Skaai en de Palatijnen zo anders, zo... vreemd, dat Dana niets van hen begreep.

Met al die mogelijke vijanden moest de stam altijd op haar hoede zijn en de jagers hadden daarin een belangrijke rol. Het leven voor een jager was dus zwaar, maar dat gold eigenlijk voor het werk van alle Saluwers. Iedereen moest hard werken om te zorgen dat de kwetsbare stam voortvarend bleef.

Het leven in het Alwoud was niet eenvoudig, maar volgens Rikhard en de leden van de raad hadden de Saluwers het heel goed in vergelijking met de meeste andere stammen in het Alwoud. Dat kwam, zei Rikhard, doordat hij niet heel lang geleden een unieke bron van inkomsten had gecreëerd, waardoor de noodzaak voor jagen, vissen en verzamelen kleiner was dan bij andere stammen. De Saluwers bedreven sinds kort handel met de Bructeran, de minst vijandelijke stam in het Alwoud, geleid door een vrouw genaamd Valeda. Door de handel waren de Saluwers veel beter af dan de stammen die niet handelden. Door de handel waren de Saluwers niet de hele dag allen maar bezig met overleven, maar konden ze ook werken aan een betere toekomst voor de stam.

Althans, dat was wat Rikhard en de leden van de stamraad zeiden, en Dana was geneigd hen te geloven.

“Dana?”

Gramans stem maakte Dana wakker uit haar dagdroom. “Zou je mij die kan met dat witte poeder aan willen geven?”

Dana deed wat er van haar gevraagd werd. Ze stond er versteld van hoe precies Gramans handelingen waren. Dana begreep weinig van de geneeskunst. Haar kennis ging niet verder dan het kunnen verbinden van een wond, maar wat Graman allemaal deed, ging veel verder dan dat. Nu ze hem zo van dichtbij bezig kon zien, snapte Dana dat sommige Saluwers Graman vreesden. Ze waren bang dat Graman duistere magie bedreef en magiërs, zo wist iedereen, waren heel gevaarlijk. Maar Dana wist dat Graman geen magiër was. Hij was gewoon een hele goede genezer. Hij kende de helende eigenschappen van planten en wist precies hoe een ziek lichaam zou reageren op licht, vocht of hitte, en of dat dan goed was voor de genezing of juist niet. Maar zelfs als Graman een magiër was geweest, dan had dat Dana op dit moment niet uitgemaakt. Ze wilde gewoon dat Hadeloge beter zou worden en als iemand haar kon redden, dan was dat Graman.

De hut was nu een stuk minder vol. Nadat Rikhard zijn vonnis had uitgesproken, waren alleen Dana en Graman bij Hadeloge gebleven. De anderen waren naar hun eigen hutten teruggekeerd. Tot Dana's verbazing had Rikhard haar nog een bemoedigend hoofdknikje gegeven toen hij wegging, maar Bava, Dagolf en de krijgers van de Roedel hadden haar volledig genegeerd. Stender was het langst in de hut gebleven, haar na al die tijd nog steeds strak aanstarend. Dana rilde bij de herinnering aan die ondoorgrondelijke ogen. Uiteindelijk was ook Stender opgestaan, had hij haar gezegd dat het bevel van zijn broer duidelijk was geweest en dat ze Graman moest gaan helpen. Pas toen Stender ook de hut had verlaten had Dana eindelijk durven uitademen.

Hadeloges ademde nu al veel rustiger. Het verband om haar heen was, in tegenstelling tot het vorige verband dat Graman had aangebracht, nog niet rood gekleurd door bloed. Dat leek Dana een goed teken. Graman bevestigde dat idee, want hij ging voor het eerst die nacht zitten. Hij ademde vermoeid uit. "Meer kunnen we nog niet doen." zei hij. "Het is nu eerst een kwestie van wachten. Maar ik heb goede hoop. Hadeloge is een vechter."

Dana knikte. "Ze is een jager. We zijn uitgekozen om fysieke kracht en mentaal doorzettingsvermogen."

Graman pakte een kan water en schonk twee koppen in. "Hier," zei hij, terwijl hij Dana een kop aanbood. "Je moet niet vergeten te drinken."

Dana bedankte hem en nam een grote slok. Het water smaakte naar een kruid dat ze niet thuis kon brengen, maar dat best lekker was.

Graman en Dana dronken in stilte, luisterend naar Hadeloges ademhaling.

"Ik heb dit niet gewild," zei Dana na een tijdje. "Ik had nooit gedacht dat... het zwijn, en Hadeloge..."

Ze schudde haar hoofd. "Ik hoop echt heel erg dat ze blijft leven."

Graman knikte. "Ik begrijp het."

"Ik mis mijn broertje gewoon heel erg," zei Dana.

Graman liet een droeve glimlach zien. "Ik herinner me de dag dat jullie hem hier binnen brachten. Die wond... Hij was een dappere man."

"Ik weet dat je alles hebt gedaan om hem te redden."

Graman veegde wat zweet van zijn voorhoofd. "Sommige wonden zijn te groot en te ingewikkeld om te kunnen behandelen. Soms is het beter om niet te proberen iemands leven zinloos proberen te rekken. Dat is... beter voor de mensen die afscheid moeten nemen."

Dana beseftte zich nu pas dat Hadeloges familie er niet was. “Hadeloge heeft toch een gehuwde? Heeft iemand hem al verteld wat er gebeurd is?”

“Algot,” zei Graman. “Hij woont in Bekeloo. Rikhard heeft een boodschapper gestuurd om hem in te lichten.”

“Waarom woont hij niet gewoon hier, in Heuvelaar, bij Hadeloge?”

Graman fronste. “Je hebt gehoord wat er met hun zoon gebeurd is?”

Het was al even geleden, maar Dana herinnerde zich nog hoe Hadeloge haar en de andere jagers had verteld dat haar zoon Tilmar vermist was.

“Ze heeft me er over verteld,” zei Dana, “maar het is nu al weer een tijd geleden en ze praatte er niet graag over.”

“Tilmar was een handelaar. Hij moet zijn verdwaald of verongelukt, want hij is al in tijden niet meer gezien. Zijn verdwijning is de reden dat Algot nu in Bekeloo woont in plaats van hier in Heuvelaar. Algot past op Tilmars dochter, die daar woont.”

Dana keek naar Hadeloge, die moeizaam in en uit ademde, en beseftte zich dat Hadeloge haar verdriet verborgen had gehouden, net zoals zij dat zelf had gedaan.

“Algot en Hadeloge hopen nog steeds dat Tilmar ooit weer opduikt,” ging Graman verder. “Hadeloge was bijna ook verhuisd naar Bekeloo, maar ze wilde uit Stenders jachtgroep te stappen. Zij heeft een goede band met Stender.”

“Zij wel,” verzuchtte Dana. Zij had altijd voornamelijk met Roelof gepraat als ze aan het jagen waren, terwijl Hadeloge en Bava vaak samen liepen en Dagolf met Stender optrok. De gedachte dat Dana al sinds de dood van haar broer niet meer in de jachtgroep had gepast begon aan haar te knagen. “Al die keren dat we samen zijn gaan jagen... en eigenlijk heeft ze bijna nooit over zichzelf verteld. Ik was zelfs alweer bijna vergeten dat haar zoon vermist is,” bekende Dana.

“Ik zou het verschrikkelijk vinden als het mij zou overkomen,” antwoordde Graman.

Dana trok één wenkbrauw op. “Je hebt toch geen kinderen?”

Graman glimlachte. “Ach ja, dat is waar ook. Ik zie Rikhard en Stender altijd als mijn zonen, maar dat is misschien niet helemaal eerlijk naar wijlen Freduward en Hemeldruid.”

Graman begon de kruiden en andere geneesmiddelen op te ruimen terwijl hij verder praatte. “Maar kinderen of niet, als hen iets zou overkomen, zou ik ook radeloos zijn. Ik begrijp je pijn, Dana. Ik begrijp

waarom je dat everzwijn aanviel. Ik begrijp dat je emoties de overhand kregen.”

Hij keek naar Hadeloge. “Maar ik begrijp ook waarom Rikhard niet meer wil dat je meedoet aan de jacht.”

Dana voelde haar maag samentrekken toen Graman dat zei. Ze had geprobeerd om niet meer over het vonnis na te denken. Als ze heel eerlijk was, kon ze zien dat Rikhards vonnis verrassend mild was geweest, maar voor Dana was nooit meer jagen misschien nog wel erger dan verbannen worden. “Denk je dat ik Rikhard er van kan overtuigen om me ooit weer toe te laten tot de jachtgroep?”

Graman dacht lang na over die vraag.

“Als Rikhard eenmaal een beslissing heeft gemaakt, dan is hij geneigd om die niet meer terug te draaien.”

Dana voelde zich misselijk. “Misschien moet ik overlopen naar een andere stam. Misschien mag ik dan weer jagen.” Ze schrok van haar eigen woorden.

Graman zuchtte en veegde zijn hoofd af. “Dat meen je niet, Dana.”

Dana vouwde haar armen over elkaar heen en staarde fronsend naar haar voeten. “En wat als ik het wel meen?” vroeg ze mompelend.

Graman schonk nog wat kruidenwater in zijn kop.

“Dana... je weet niet wat je zegt,” zei Graman zonder verwijt. “Je bent zoals de meeste Saluwers te jong om de val van de Wilgenburcht te hebben meegemaakt. Jij bent nooit een Eburoner geweest. Maar toen ons volk uiteenviel in de kleinere stammen die we nu kennen... Toen zijn er dingen gebeurd waarover mensen nu nog steeds woest zijn. De andere stammen zijn vijanden, Dana. Als jij het revier van een andere stam inloopt, dan durf ik niet te zeggen wat ze met je zullen doen.”

“Zo vijandelijk zijn ze nou ook weer niet,” zei Dana. Ze wist zich geen andere houding meer te geven dan Graman te blijven tegenspreken. “Rikhard heeft een handelsverbond met de Bructeren weten te sluiten. Misschien willen zij me wel.”

Graman zei lange tijd niets. Toen schudde hij zijn hoofd. “Hoe minder ik daar over zeg, hoe beter.” Hij legde een hand op Dana’s knie. “Rikhard heeft het beste met de stam voor, Dana, en dus ook met jou. Met de tijd zul je een nieuwe roeping vinden.”

Dana wilde nog helemaal niet nadenken over wat ze hierna zou doen. Ze wilde een jager blijven. “Als Stender me gewoon had geholpen, als hij een goed woordje voor me had gedaan zoals jij dat deed, dan had

Rikhard me nooit uit de jachtgroep gezet. Stender is mijn jachtleider, hij had mijn kant moeten kiezen.”

“Stender... Stender kiest liever geen partij. Hij heeft gezegd wat hij gezien heeft, en niet meer dan dat. Maar je moet weten dat hij...”

Graman werd onderbroken doordat Hadeloge plotseling hevig begon te hoesten. Ze kwam overeind, snakkend naar adem, en probeerde wat te zeggen, maar door haar gehoest verslikte ze zich onmiddellijk. Graman gaf Dana zijn kop kruidenwater, stond op, en pakte voorzichtig de handen van Hadeloge. “Rustig maar,” suste hij. “Ga rustig liggen, Hadeloge. Wat wil je zeggen? We hebben alle tijd.”

Met hulp van Graman ging Hadeloge weer liggen. Dana durfde Hadeloge niet aan te kijken. Ze voelde zich ontzettend klein. Hadeloge was bijna gestorven en dat was Dana's schuld. Ze haatte zichzelf, maar niet zo erg als Hadeloge haar moest haten.

“Dana..?” Hadeloges stem was heel zwak.

Dana richtte met tegenzin haar ogen op en zag dat Hadeloge haar met vermoeide, waterige ogen aankeek. Nu gaat het komen, dacht Dana. De verwijten en beschuldigingen. Terecht, maar daardoor niet minder pijnlijk.

“Het was dat vuile beest, of niet?” prevelde Hadeloge. Ze hapte na ieder woord naar adem. “Hebben jullie hem nog te pakken gekregen?”

Dana schudde langzaam haar hoofd.

Hadeloge beet op haar lip. “Dat geeft niet. Het was...” begon Hadeloge, maar de zin was te lastig en ze moest even op adem komen.

“Ik herkende hem ook,” zei Hadeloge uiteindelijk. Dana staarde haar aan.

“Het was... het zwijn van Roelof, of niet?”

Dana knikte. “Dat klopt. Hadeloge, het spijt me. Ik dacht niet na, ik-”

Hadeloge sloot haar ogen. “Het geeft niet, Dana. Ik had hetzelfde gedaan.”

Dana moest bijna huilen. Ze pakte één van de doeken en veegde voorzichtig het zweet en vuil van Hadeloges voorhoofd. Ze wist niet wat ze moest zeggen en dus zei ze maar niets.

“Waar is Algot?” mompelde Hadeloge.

“Hij is onderweg,” zei Dana. “Hij komt hiernaartoe.”

“Mooi.” Hadeloges stem was nu niet meer dan een zacht gefluister. Ze slikte en viel toen langzaam in slaap.

Tranen rolden over Dana's wangen. “Dat had ik niet verdiend,” zei Dana terwijl ze haar ogen droog wreef.

“Dat is niet aan jou om te zeggen, denk ik,” zei Graman. “Het was Hadeloges keuze om je te vergeven of niet. En ze heeft gekozen.”

Ze zaten nog even in stilte naar Hadeloge te kijken. Toen stond Graman op.

“Je moet uitgeput zijn, Dana. Je zit hier nu al bijna de hele nacht. Ga naar huis, rust wat. Het was een zware dag. Voor ons allemaal.”

Even twijfelde Dana. Ze wilde bij Hadeloge blijven. Maar toen voelde ze hoe zwaar haar oogleden waren. Ze stond langzaam op. “Bedankt, Graman.”

Graman wuifde haar dank weg. “Probeer nu maar gewoon goed uit te rusten, dan doe ik hetzelfde.”

Ze stond op en sloeg haar mantel om. “Ik kom in de ochtend terug,” zei ze, toen ze de deur opendeed. Toen liep ze de duisternis in.

-III-

Dana staarde omhoog, naar de binnenkant van het rieten dak van haar hut. Ze kon niet slapen. Na alles wat er gebeurd was wist Dana niet meer hoe ze zich voelde. De opluchting die ze had gevoeld toen Hadeloge wakker was geworden had langzaam plaatsgemaakt voor moedeloosheid en angst. Het vonnis van Rikhard bleef door haar hoofd gonzen. Ze zou nooit meer jagen. Nooit meer.

Dana was normaal nooit zo emotioneel. Tot voor kort had ze het leven altijd geaccepteerd zoals het was, had ze alles gewoon op zich af laten komen. Maar er was de afgelopen tijd teveel gebeurd en teveel veranderd. Vroeger was alles zoveel makkelijker geweest, dacht Dana, en haar gedachten dwaalden af naar haar jeugd.

Als klein meisje had Dana het prachtig gevonden om door Heuvelaar te dwalen. Hobbelen op haar kleine beentjes leerde Dana zo wie waar woonde en welke de taak iedereen uitvoerde. Want welke taak je als Saluwer ook had – boer, jager, visser, leerlooier, wever, pottenbakker, smid, huttenbouwer, raadslid, heler of één van de vele andere taken – je was altijd in dienst van de stam. Je taak bepaalde voor een groot deel wat je identiteit was. Als je iemand wilde leren kennen, dan waren er drie dingen die je te weten moest komen: hoe iemand heette, hoe iemands talisman eruit zag, en welke de taak hij of zij uitvoerde. Als je dat wist, dan kon je zeggen dat je hem of haar kende.

Dana en haar broer Roelof waren er op jonge leeftijd achter gekomen dat ze allebei jager wilde worden. Hun vader, een leerlooier genaamd Norbrecht, was iedere dag bezig met het villen, ontharen en vlezend van dierenhuiden. Op een dag had Roelof hun vader gevraagd waar die huiden eigenlijk vandaan kwamen. Haar vader had het hen uitgelegd en broer en zus hadden elkaar onmiddellijk beloofd dat zij allebei jagers zouden worden.

In de jaren die daarop volgden, waren ze gaan oefenen in alles wat belangrijk was voor een jager: sluipen, spoorzoeken, samenwerken en vechten. Eerst hadden ze dat geleerd in de vorm van kinderspelletjes, maar later werd de training steeds serieuzer. Ze werden allebei opgeleid door Adelheid, de toenmalige jachtleider. Dana zag haar tegenwoordig bijna nooit meer, omdat Adelheid nu in Bermtra woonde, maar het was Adelheid geweest die Dana en haar broer bijna een jaar lang iedere dag had onderwezen. Roelof en Dana mochten niet met de jachtgroep mee totdat Adelheid vond dat ze er klaar voor waren.

Roelof was als eerste klaar om mee op jacht te gaan. Zijn enthousiasme na zijn eerste vangst was aanstekelijk geweest en Dana was nog harder gaan oefenen. Niet veel later mocht ook zij eindelijk mee. Die eerste jacht was indrukwekkend geweest. Dana kon zich ieder moment van die dag nog herinneren. Het was nog indrukwekkender geweest dan ze ooit had durven dromen. Hoewel Dana tijdens die eerste jacht weinig had bijgedragen aan het vangen van de oeros die ze achterna hadden gezeten, wist ze al snel mee te komen met de rest. De tochten die daarop volgden hadden haar steeds sneller, slimmer en handiger gemaakt. Toen Adelheid al snel daarna stopte als jachtleider en Stender het van haar overnam, waren Dana en Roelof uitgegroeid tot uitstekende jagers en ze waren sindsdien alleen nog maar beter geworden.

Maar hoe goed je ook was als jager, het bleef gevaarlijk. Gijzele, de moeder van Dana en Roelof, had haar kinderen altijd gesteund, maar had niet kunnen verbergen dat ze zich iedere dag grote zorgen maakte over hun veiligheid. Ze was ontzettend bang dat Dana of Roelof iets zou overkomen. Haar moeder had gelijk gekregen, dacht Dana somber. Maar hoe gevaarlijk jagen ook was, Dana zou het nooit vrijwillig hebben opgegeven. Het jagen had haar niet alleen afleiding gegeven, maar ook een reden om door te gaan.

Nu haar stamhoofd had besloten dat ze nooit meer zou kunnen jagen, kwam al het onverwerkte verlies weer bij Dana naar boven. Het meest pijnlijk was dat ze zich maar al te goed besepte dat ze gisteren een manier had verpest om Roelofs dood te verwerken. Door puur toeval had ze het zwijn gevonden dat haar broer had gedood. Dana had een kans gekregen om voor rechtvaardigheid te zorgen. Maar ze had het verpest. Het zwijn was ontkomen en nu ze niet meer mocht jagen, zou Dana geen tweede kans krijgen. Haar broer zou ongewroken blijven. Het verlies van Roelof was Dana en de rest van het gezin heel zwaar gevallen. Voor de Saluwers was de naaste familie erg belangrijk – een gezin was immers een kleinere, intiemere stam. De meeste gezinnen woonden allemaal in dezelfde hut. Ook nu sliepen haar ouders vlakbij Dana, in het bed naast het hare. Dana zuchtte. Haar ouders hadden de dood van hun zoon beter kunnen verwerken dan Dana. Zij hadden immers elkaar nog. Bovendien hadden zij niet gezien hoe het zwijn Roelof had doorboord, hoe hij had geschreeuwd en hoeveel pijn hij had gehad. Nu ze even niet voor Hadeloge aan het zorgen was, voelde Dana een zekerheid die ze niet eerder had gevoeld: dat ze het aan Roelof verplicht was hem te wreken. Ze wist alleen nog niet hoe.

-IV-

Dana schrok wakker. Blijkbaar was ze toch in slaap gevallen. Ze wist niet precies hoe lang, maar het was licht buiten. Ze vroeg zich af waar ze wakker van was geworden en hoorde toen een hard gebons op haar deur. Ze keek in het bed naast zich, maar haar ouders' bed was leeg. Ze waren waarschijnlijk al aan het werk. Op tafel stonden drie kommen, twee leeg en één gevuld met pap. Dana wreef in haar ogen.

“Dana! Wakker worden,” zei een stem, waarna er weer stevig op de deur gebonsd werd.

“Ik kom al, rustig aan.”

Dana had geen idee wie het kon zijn, maar iemand die haar na een dag als gisteren met zoveel lawaai wakker durfde te maken, kon wel even wachten. Ze wurmde zich uit bed, kleepte zich aan en deed toen de deur van haar hut open voor haar bezoeker.

Het was Stender.

“Bwuah?” wist Dana uit te brengen. Ze had hem moeten herkennen aan zijn stem, maar Stender zei zo zelden iets dat ze soms vergat hoe

het ook al weer klonk als hij sprak. Meestal communiceerden ze met handsignalen.

“Dana,” knikte Stender stijfjes. Veel hartelijker werd een begroeting van Stender niet, dacht Dana.

“Kom binnen,” zei ze, terwijl Stender naar binnen stapte. Hij droeg dezelfde kleren als de dag ervoor: een bruin vest over een leren pantser, een lange broek bewerkt met groene verf en een donkergroene mantel die tot aan zijn knieën kwam. Zijn gezicht verried zoals altijd geen enkele emotie. Maar ondanks dat Dana de reden van Stenders bezoek niet van zijn gezicht kon af lezen, zag ze wel dat hij een grote rugzak droeg.

Nadat Stender zijn doorweekte mantel had opgehangen en de rugzak af had gedaan, staarde hij even naar wat er allemaal op Dana's rommelige tafel lag. Toen ging hij zitten en gebaarde Dana dat ze hetzelfde kon doen.

“Wat kom je doen?” vroeg Dana terwijl ze tegenover Stender ging zitten.

Ze deed wat kortaf, maar ze had hoofdpijn door slaapebrek en bovendien hield Stender niet van formaliteiten. “Bewaar de 'U's' en het ge-'Heer' maar voor het stamhoofd,” zei hij altijd. Rikhard wilde altijd graag met Heer aangesproken worden. Het was opvallend dat Rikhard ondanks dat veel minder afstandelijk overkwam dan Stender. “Het vonnis van mijn broer is je zwaar gevallen,” zei Stender, terwijl hij de brede knots die hij altijd aan zijn zijde droeg tegen de tafelpoot zette.

Dana knikte. Het leek haar niet nuttig daarover te liegen.

“Ik ben het volledig met hem eens dat je gedrag een jager onwaardig is. Regel één voor mijn jagers is dat je de andere jagers nooit in gevaar mag brengen. Nooit. Het overtreden van die regel verdient een zware straf.”

Dana zei niets. Als Stender langs gekomen was om haar nogmaals de les te lezen, had hij wat haar betreft niet langs hoeven komen.

“Maar,” ging Stender verder, “ik ben het niet eens met de soort straf die hij je gegeven heeft. Ten eerste is het helemaal geen straf om Graman te mogen helpen. Maar belangrijker nog, hij heeft je iets ontnomen dat je iemand nooit mag ontnemen.”

Dana hart maakte een sprongetje. “Bedoel je dat ik weer bij de jachtgroep mag?”

Stender stak zijn hand op en schudde zijn hoofd. “Een beslissing van mijn broer kan en wil ik niet terugdraaien. Ik kan je alleen iets aanbieden naast je straf.”

Dana zakte weer in. Ze wist niet wat Stender haar nu nog zou kunnen bieden waar ze gelukkiger van zou worden.

“Ik heb Rikhard overtuigd dat het zwijn gevaarlijk is, dat het nu al twee mensen heeft aangevallen met minstens één dode tot gevolg. Hij was het met me eens dat het zwijn gedood moest worden. En toen we het daar over eens waren, was het ook snel besloten wie dat moesten gaan doen. Rikhard was het ook met me eens dat je een tweede kans verdient. Niet een tweede kans om een jager te zijn; een tweede kans op wraak.”

Stender boog zich naar Dana toe.

“We gaan het Alwoud in, we gaan dat everzwijn vinden en jij zult Roelof kunnen wreken.”

Dana keek haar jachtleider aan. “Wacht. Wat?” vroeg ze. Ze wist niet wat ze had verwacht, maar dit zeker niet. Het was niets voor Stender om zoveel moeite voor haar te doen. “Ik begrijp het niet,” zei Dana. “Waarom wil je me helpen?” vroeg ze. “Het kan niet eenvoudig zijn geweest om het stamhoofd te overtuigen. Je hebt vast wel iets belangrijkers te doen dan mij te helpen.”

Stender zuchtte geërgerd. “Mijn broer en ik verschillen van mening over het soort fout die je gemaakt hebt. Hij rekent het je vooral aan dat je jezelf verloor in emotie en anderen in gevaar bracht. Ik vind het vooral kwalijk dat je mij, je jachtleider, niet hebt verteld dat je de dood van je broer nog niet verwerkt had.”

Dana zweeg. Ergens vond ze dat het geen uitleg nodig had dat iemand de dood van een broer niet zo snel kon verwerken. Maar aan de andere kant had ze ook de schijn opgehouden dat het goed met haar ging, omdat ze bang was dat ze anders niet meer mee op jacht had gemogen.

En eerlijk gezegd sprak het idee Dana wel aan. Een zwanenzang. Nog één keer met de anderen het Alwoud in. Nog één keer op jacht. En de prooi zou haar belangrijkste prooi ooit zijn. Ze richtte haar blik op haar mantel, die om dezelfde kruk hing waar ze hem vannacht overheen had gegooid. Die mantel had ze van Roelof gekregen, al die jaren geleden, nadat ze voor het eerst op jacht was mee geweest. Ze voelde het gemis weer, het gat dat haar broer had achtergelaten, en het was nog altijd even zwart en even diep.

Stender stond op. “Als je me eerder had verteld hoe je je voelde, hadden jij en ik dit zwijn veel eerder te pakken kunnen nemen. Maar beter laat dan nooit.”

Dana wilde ook opstaan, maar herhaalde toen Stenders woorden in haar hoofd.

“Wacht even. 'Jij en ik'? We gaan slechts met zijn tweeën?”

Stender haalde zijn schouders op.

“Mijn broer vond het niet verantwoord om meer dan twee jagers uit te besteden aan deze taak en ik moet eerlijk zeggen dat hij daar gelijk in heeft. Totdat we terug zijn, zullen Dagolf en Bava zich aansluiten bij de jachtgroep uit Bermtra. Ze weten er al van.”

Dana wreef over haar nek. “Het Alwoud is erg gevaarlijk, zeker als je maar met zijn tweeën bent.”

“Dat klopt.” Stender keek ongeduldig naar de deur, alsof hij niet begreep hoe dat een probleem zou kunnen zijn.

Dana besloot om er dan ook maar geen probleem van te maken. “Laten we maar gaan dan,” zei ze. Ze stond op en deed haar reismantel om. Ze pakte een rugzak met een standaard uitrusting voor een jacht, die ze altijd klaar had staan. Aan haar riem hing ze drie werpsperen, een dolk, en haar favoriete wapen: haar bijl. Ze had hem van haar moeder gekregen toen ze van haar eerste jacht was teruggekomen en het was nog steeds haar gelukswapen. Ze liep naar de deur.

“Wacht. Vergeet dit niet.”

Stender pakte iets van de enige tafel in Dana's hut en reikte het haar aan. Het was haar talisman, een vos, zoals de talisman van haar vader. Dana had haar talisman voor het slapen af gedaan. Ze nam de talisman met een knikje aan en bond het koord om haar hoofd.

Een talisman was een beeldje, meestal van hout, dat door de drager zelf was vervaardigd. Een talisman werd gemaakt wanneer een stamlid zijn of haar plaats in de wereld had gevonden. Het beeldde dan ook vaak een dier uit waarmee de drager zich identificeerde. De talisman werd via een koord op het voorhoofd gedragen. Draggers hielden op deze manier hun ziel veilig in de talisman. Wanneer iemand overleed, werd de talisman aan een genezer gegeven om zeker te zijn dat de ziel niet vast zou blijven zitten in de talisman. Daarna werd de talisman ritueel verbrand en uitgestrooid op een plaats van betekenis. Soms werd de talisman tegelijkertijd met de drager verbrand, vaak vele dagen later.

Als Dana haar talisman niet droeg, voelde ze zich naakt. Bijna ieder stamlid dat ouder dan dertien jaar was droeg een talisman. Bijna iedereen. Zoals altijd viel het Dana op dat Stender een uitzondering was. Als hij al een talisman had, droeg hij hem nooit. Het liet iedereen zien dat Stender zijn plaats in de stam nog niet gevonden had.

Daarin was Stender heel anders dan zijn oudere broer. Rikhard droeg een wolf en was daar duidelijk trots op – het stond symbool voor zijn kracht en doorzettingsvermogen, net zoals de vos van Dana en haar vader verwezen naar sluwheid en voorzichtigheid. Maar Stenders voorhoofd was altijd leeg. Sommigen zeiden dat hij het niet kon hebben dat zijn broer stamhoofd was en dat hij daardoor zijn plaats in de stam niet kon vinden of accepteren. Anderen dachten dat Stender geen enkele waarde hechtte aan de stamgebruiken. Dana had nooit de reden durven te vragen.

Stender ging Dana voor naar buiten en irriteerde zich zichtbaar aan het feit dat de deur naar buiten klemde. “Ik stel voor,” zei hij, een flinke ruk aan de deur gevend, “dat we beginnen bij de plaats waar we het zwijn gisteren aantreffen. Ik hoop dat we vanaf daar zijn sporen kunnen volgen.”

“Nee, wacht,” zei Dana. “We moeten eerst langs Graman. Ik had hem beloofd dat ik hem vandaag zou helpen.”

Stender schudde zijn hoofd. “Nee, ik...”

Toen fronste hij alsof hij zich iets bedacht. “Ik moet daar ook nog iets doen,” zei hij. “Laten we gaan.”

En zo gingen ze op weg. Terwijl ze het zandpad vanaf haar hut volgden, bemerkte Dana langzaam de blikken die haar toegeworpen werden. Toen ze gisteren naar haar hut was teruggekeerd, was het pikkedonker geweest. Nu, vroeg in de ochtend, was er wat licht en waren er al wat mensen op de been. Mensen die, vreesde Dana, het verhaal van de mislukte jacht en Hadeloges verwonding gehoord zouden hebben, rechtstreeks van één van de jagers of via via. Ze besloot tijdens het lopen haar voeten heel grondig te bestuderen om zo de afkeurende blikken van haar stamleden te ontwijken. Dana wist wat de bewoners van Heuvelaar moesten denken: dat Stender haar wegbracht voor de één of andere bestraffing. Ze was blij dat ze het mis hadden. “Hoofd omhoog, kijken waar je loopt,” zei Stender, terwijl hij rechtsaf sloeg. “Laat ze maar denken wat ze willen.” Hij stapte op een houten vat en sprong vanaf daar lenig over de palissade heen.

Dana deed hetzelfde en holde toen achter Stender aan, die in hoog tempo verder stapte. Toen ze hem bijna had ingehaald, keek Dana nog eens achterom naar Heuvelaar. Ze zuchtte. Ze was dan wel niet verbannen, toch voelde ze zich nu meer vervreemd van haar stam dan ooit tevoren. De Saluwers waren trots en kritisch. Dana had weinig contact gehad met leden van andere stammen, maar ze vermoedde dat de Saluwers trotser en kritischer waren dan de overige bewoners van het Alwoud. Met een reden. De Saluwers waren namelijk, sinds een paar jaar, de enige stam met een stamhoofd dat afstamde van de Ebuuroonse Koning.

Heiderik was een groots leider geweest, een koning die al tijdens zijn leven een legende werd genoemd en die in de jaren na zijn dood uitgroeide tot de belangrijkste inwoner van het Alwoud ooit. Heiderik had alle losse Ebuuroonse stamdorpen samengebracht tot één rijk, zonder daarbij ook maar een enkele oorlog te voeren. Zijn wijsheid en moed waren boven alle twijfel verheven geweest. Althans, dat was wat Dana's vader haar had verteld. En ook haar vader had die verhalen van iemand anders. Heiderik was voor zijn tijd gedood, door de gehate Palatijnen, jaren voordat Dana was geboren. De enige Saluwer die Dana kende die oud genoeg was om Heiderik persoonlijk te hebben gekend was Graman, en die sprak bijna nooit over zijn jeugd.

“Schiets op, Dana.”

Stender leek zich te ergeren aan het feit dat ze achterop raakte en dus versnelde Dana haar pas. Ze liepen een tijdje om de akkers heen. Een boer stak zijn hand op naar Stender, die afwezig terug groette. Dana zwaaide ook, maar de boer draaide zich snel om. Heel fijn. Slechts nieuws verspreidde zich snel, zelfs buiten het stamdorp.

Stender liep stevig door en als snel lieten ze de akkers achter zich. Het pad naar Gramans hut was overgroeid met onkruid en de laaghangende planten maakten het lastig het pad te volgen. Als je de genezer van de Saluwers opzoekt, zou je hem ook gelijk nodig hebben. Daar zorgden de vele doorns en verraderlijk lage takken wel voor. Zoals Dana gisteren had gezien, gebruikte Graman veel van de planten rond zijn hut voor bepaalde geneeskundige handelingen.

Stender klopte slechts eenmaal op de deur en duwde de deur toen zelf open. Gramans deur zat nooit op de grendel. Dat was makkelijker met het binnenbrengen van zieken. Toen Dana naar binnen stapte, rook ze overweldigende stank. Graman was bezig met het opnieuw verbinden van de wond. Hadeloge was wakker en beet op haar tanden van de

pijn. Naast haar bed, op de boomstronk waar Dana de dag ervoor had gezeten, zat een lange, statige man. Op zijn schoot lag een klein, blond meisje. Beiden waren diep in slaap. Dana vermoedde dat dit dan Hadeloges gehuwde, Algot, en Hadeloges kleindochter waren. Ze vond het niet gek dat de twee uitgeput waren; blijkbaar hadden ze de afstand tussen Bermtra en Heuvelaar in een halve dag afgelegd. Dat deden niet veel Saluwers hen na.

Graman trok het verband strak en zuchtte. Hij had hen nog niet opgemerkt, zag Dana. Ze vroeg zich af of de geneesheer wel geslapen had deze nacht. Ze vermoedde van niet en plotseling voelde ze zich een beetje schuldig.

“Dag, Graman,” zei Stender, blijkbaar gebruikmakend van het kleine beetje vriendelijkheid dat hij kon opbrengen.

Graman keek achterom. “Ah, Stender! Iets vergeten?”

Stender wuifde Graman weg. “Dana, ook weer hier,” ging hij verder. “Het gaat al veel beter met Hadeloge.”

Dana waardeerde Gramans woordkeuze: hij liet het lijken alsof Stender en zij speciaal voor Hadeloge waren langsgekomen.

“Goed om weer wat kleur in je gezicht te zien, Hadeloge.”

Hadeloge glimlachte. “Ik kan mijn eten nog niet binnenhouden,” bekende ze. “Maar dat kan ook te maken hebben met het voedsel dat Graman me voorzet.”

Hadeloge liet de kom met pap zien die vlak naast haar stond. “Niet te eten.” Haar stem klonk nog steeds zwak, maar haar ademhaling was veel rustiger.

“Misschien niet het lekkerste maal, maar erg gezond en makkelijk te verteren,” zei Graman. Hij stond op en rekte zich uit.

“Heeft ze nog veel verzorging nodig?” vroeg Stender.

Graman leek even over deze vraag na te denken, maar schudde toen zijn hoofd. “Zolang er iemand bij haar blijft, moet het goed gaan. Ik heb haar gehuwde al het één en ander uitgelegd,” zei hij, terwijl hij naar de slapende Algot wees. “Ze moet nu vooral aansterken.”

“Regel dan dat hij haar een tijdje verzorgt. Ik was namelijk vergeten te zeggen dat mijn broer je verwacht bij het raadsoverleg vanmiddag.”

Graman zuchtte diep. “Goed, goed. Het moet maar weer. Ik ben niet voor niks uit de raad gestapt toen je broer op leeftijd kwam. Ik ben daar niet op mijn plaats.”

Stender liet een halve glimlach zien. “Niemand heeft een grotere hekel aan politiek dan ik, Graman. Maar Rikhard heeft je blijkbaar nodig.”

Graman wees met een open hand naar Hadeloge. “Stender, er zijn meer mensen die mij nodig hebben.”

Stender knikte bedachtzaam. “Geen fijne positie om in te zitten.”

Graman keek naar Hadeloge. “Hadeloge, maak je geen zorgen. Ik zal Algot zo, als hij weer wakker is, uitleggen wat hij moet doen. Dan kan hij je de rest van de dag vast wel gezelschap houden en je verband nog een keer verversen.” Hij klopte zacht op Hadeloges knie.

Dana zag dat Stender al weer wilde weggaan, dus legde ze snel de situatie uit aan Hadeloge.

“Stender neemt me mee het Alwoud in. We gaan achter het zwijn aan.”

Graman kuchte. Hadeloge keek snel naar Graman, maar richtte haar aandacht toen weer op Dana. Ze zei niets.

“We gaan wraak nemen voor Roelof. En voor jou,” zei Dana.

Hadeloge verschoof haar lichaam iets, en een diepe frons viel over haar gezicht. “Pak die wrattenkop,” zei ze met iets wat op een glimlach leek. Dana knikte enthousiast en wilde nog meer zeggen, maar zag dat Stender al naar buiten was gelopen.

“Kun jij mijn ouders vertellen waar ik ben, Graman?” riep Dana nog, waarna ze snel achter Stender aan holde.

-V-

Het Alwoud was het leefgebied van alle van oorsprong Eburoonse stammen. Het bestond voornamelijk uit gigantische loofbomen: eiken, beuken, essen en iepen. De met bladeren bezaaide grond was afwisselend keihard en drassig. Het Alwoud kende ook snelstromende rivieren en heldere donkerblauwe meren. Je kon eenvoudig verdwalen in het Alwoud en als dat gebeurde, dan liep je grote kans vast te komen te zitten in de moerassige grond, in ijskoud water te vallen of iets te breken door van een onverwacht steile heuvel te vallen.

Het Alwoud was de woonplaats van talloze dieren, waarvan de beren, wolven, everzwijnen en lynxen het gevaarlijkst waren. Maar er waren ook andere wezens in deze bossen, wezens waarvan elke Saluwer wist dat ze onnatuurlijk waren en daardoor nog gevaarlijker dan zelfs het grootste roofdier. Verschillende stamleden vertelden verhalen over hoe ze woudgeesten, alven, witte juffers of aardmannen hadden gezien, elk op zijn eigen manier levensgevaarlijk doordat ze magisch waren. Magie was gevaarlijk en niet te vertrouwen. Dana had gelukkig nog nooit dit soort wezens gezien.

Naast de gevaren van het landschap, de wilde dieren en de bovennatuurlijke wezens, moest een Saluwer oppassen voor de andere stammen. Het betreden van een territorium dat niet van de eigen stam was kon je duur komen te staan. De grenzen van de revieren waren niet altijd even duidelijk. Ze waren zeker niet aangegeven of omheind zoals de grens met de Palatijnen in het zuiden, of zelfs maar gemarkeerd door een bergpas zoals het grensgebied met de Skaai in het noorden. Maar hoe onduidelijk de grenzen binnen het Alwoud ook waren, als je te ver in het revier van een andere stam kwam, dan werd je – afhankelijk van welke stam het precies was – gevangen genomen of ter plekke gedood. De Saluwers leefden in het zuiden van het Alwoud; de Duranten en de Tuvanen leefden ten oosten van hen; de Bructeran en Kanenveden in het westen en de Tessenders in het noordelijkere gebied. Te ver in één van die richtingen trekken kon heel gevaarlijk zijn voor een jager. Het kon zelf gevaarlijk zijn voor de gehele stam, want de stam waar de jager de aandacht van trok kon diens aanwezigheid als een agressieve daad beschouwen. Met name de Duranten en de Tuvanen reageerden op elke binnendringer als een potentiële aanval.

Noord, oost en west waren dus gevaarlijk. Maar het was nog belangrijker dat een Saluwer niet te ver naar het zuiden afdwaalde. Rikhard had bevolen dat niets het instabiele evenwicht met de zuiderlingen mocht verstoren. De Palatijnen waren angstaanjagender dan alle stammen uit het Alwoud bij elkaar. Sommige Saluwers noemden hen eenvoudig 'de vijand'. Hoewel de Palatijnen met hun zware ijzeren pantsers zich slechts met veel moeite door het wilde Alwoud konden bewegen, waren zij gevaarlijker dan welke Ebuuroonse stam dan ook. Ze waren zelfs gevaarlijker dan de Skaai en dat waren magiërs. De Palatijnen waren met velen en ze waren hongerig naar meer macht en meer land. Ze waren meedogenloos en geoefend in de oorlog. Gelukkig voor de Saluwers leken de Palatijnen de afgelopen jaren tevreden met het territorium dat ze veroverd hadden.

Ondanks al die gevaren hadden de jagers vele taken naast het jagen. Ze moesten tijdens hun tochten veranderingen in de loop van de riviertjes bemerken, het aantal roof- en prooidieren schatten, en de aan- of afwezigheid van bovennatuurlijke wezens vaststellen. Wanneer er iets mis leek te zijn in het bos, dan moest de stam daar zo snel mogelijk van op de hoogte zijn om zich te kunnen voorbereiden.

En dan moesten ze ook nog opletten op spionnen van andere stammen of van de Palatijnen.

Vandaag was anders, want vandaag hadden Stender en Dana maar één taak in het Alwoud: het vinden van het everzwijn dat Dana's broer had gedood en Hadeloge had verwond. Voor het gemak hadden ze het zwijn de naam Wrattenkop gegeven, omdat Hadeloge het even daarvoor ook zo genoemd had. Dana moest iedere keer dat Stender met zijn serieuze gezicht de naam Wrattenkop gebruikte glimlachen.

Het eerste deel van de tocht was het eenvoudigst. Dana volgde gewoon Stender, terwijl die vakkundig en nauwgezet de route van de jachtgroep van de dag ervoor volgde. Op sommige plekken kon Dana gebroken twijgjes zien waarvan ze wist dat die veroorzaakt waren door haarzelf of door één van de andere jagers. Soms zag ze zelfs een voetstap. Stender leek echter vooral op zijn geheugen te vertrouwen.

De jacht op Wrattenkop zou best een tijd kunnen duren. Zeker totdat ze bij de jachtplek van gisteren zouden komen, zou stilte hen niet helpen Wrattenkop te vinden. Dana zag er tegenop om al die tijd in stilte te lopen. Aan de andere kant, het alternatief was een gesprek met Stender. Dana dacht er even over na besloot uiteindelijk toch om de tocht wat gezelliger te maken.

“Wilde je altijd al jachtleider worden?” Ze sprak op zachte toon, maar was duidelijk te horen. Een handige eigenschap voor een jager.

Stenders schouders zakten in. Hij was blijkbaar geïrriteerd dat Dana een gesprek probeerde aan te knopen. Zonder zich om te draaien gaf hij het kortst mogelijke antwoord.

“Nee.”

Dana liet een korte stilte vallen, maar al snel werd haar vermoeden bevestigd dat Stender niet verder zou praten zonder wat meer aanmoediging. Zij zou het gesprek moeten dragen.

“Vroeger, toen ik nog een heel klein meisje was, wilde ik de sterkste krijger van de stam worden.” Ze glimlachte. “Een beetje zoals Adelheid, maar dan knapper.”

Stender duwde een laaghangende tak uit de weg en liet Dana voorgaan, maar zei niets.

“Maar jij wilde dus geen jachtleider worden?”

Stender zweeg even. “Het is beter dan stamhoofd,” zei Stender uiteindelijk.

“Wat bedoel je?”

Stender zuchtte, alsof hij had gehoopt dat het gesprek nu wel voorbij zou zijn.

“Vroeger wilde ik stamhoofd worden zodat ik de stam kon helpen. Ik wilde zelfs koning worden, zoals Heiderik, om het hele Alwoud beter te maken en te beschermen.”

Hij schudde zijn hoofd.

“Maar ik leerde al snel wat het betekent om een leidersfiguur te zijn. Het betekent dat je het één moet zeggen terwijl je het ander denkt. Het betekent dat je compromissen moet sluiten met mensen die je niet respecteert. Het betekent altijd spelletjes spelen.”

Hij schudde zijn hoofd. “Ik haat politiek,” zei hij, meer in zichzelf dan tegen Dana.

“Jachtleider is prima. Jagen is eenvoudig een eerlijk. Dat kan ik wel. Ik zou helemaal geen goed stamhoofd zijn,” zei Stender toen.

Dana was het daar stiekem mee eens, maar probeerde wat positiefs te zeggen om het gesprek gaande te houden.

“Je lijkt heel erg op je broer. Hij is toch een goed stamhoofd?”

Ze moest even zoeken waar de sporen heengingen, waardoor Stender haar weer inhaalde.

“Rikhard... Rikhard is een goed stamhoofd, zoals je zegt.”

“Je twijfelde,” zei Dana verwonderd, want zij vond Rikhard ondanks alles een heel goed stamhoofd.

Stender knikte eenmaal. “Hij is een goed stamhoofd, maar stamhoofd zijn is zwaar. Ik denk soms dat het beter voor hem zou zijn als hij geen stamhoofd was.”

“Hoezo?” vroeg Dana, die zich bedacht hoe heerlijk het moest zijn om stamhoofd te zijn.

“Voordat hij stamhoofd werd, was mijn broer de vriendelijkste, meest open broer die je kan hebben. Stamhoofd zijn heeft hem veranderd, harder gemaakt. Je moet ook hard zijn om stamhoofd te zijn, denk ik.”

Stender schudde zijn hoofd. “Diep van binnen is hij nog dezelfde persoon. Dat maakt de taak van stamhoofd zwaar, maar het maakt hem ook een goed stamhoofd. Hij vangt veel meer op dan je denkt. Hij is prima in staat om de behoeftes en wensen van anderen te lezen. Hij voelt mee met anderen, maar als stamhoofd wil hij dat niet altijd laten merken.”

Dana dacht hier even over na.

“Dus een stamhoofd moet volgens jou meeleven met zijn stamleden, maar hen laten denken dat hij dat niet doet?”

“Nee, hij moet anderen het idee geven dat hij niet alleen zijn eigen lasten maar ook die van zijn stamleden kan dragen. Dat laat een stamlid zien dat al zijn problemen te overkomen zijn.”

“En jij geeft mensen dat idee dus niet.”

“Ik geef mensen eerder het idee dat ik een extra probleem ben,” zei Stender nuchter.

Dana moest hardop lachen om Stenders zelfinzicht, maar besepte toen dat ze haar leidinggevende aan het uitlachen was en hield snel haar mond.

“Nee, ik zou geen goed stamhoofd zijn. Het is Rikhard die op onze grootvader lijkt.”

“Jullie grootvader. Heiderik.”

Stender knikte.

“Ik weet eigenlijk heel weinig van Heiderik,” bekende Dana.

Stender keek naar de lucht boven hen. “Ik weet bijna alles van hem. Mijn moeder heeft ons heel veel verhalen verteld, vooral van voordat hij koning werd.”

“Misschien kun je mij ooit één van die verhalen vertellen?” probeerde Dana.

“Als dat ervoor zorgt dat je ophoudt met al die vragen,” antwoordde Stender. “Maar ik ben geen goede verteller. Ik...”

Stender stopte met praten. Dana wist waarom. Ze had het ook gehoord. Instinctief draaide ze zich naar het geluid toe. Ze zag niets bewegen, maar de begroeiing ontnam veel van haar zicht en ze had geleerd geen risico's te nemen. In één beweging trok ze haar bijl los van haar riem, klaar om toe te slaan indien het nodig zou blijken. Ze keek heel kort achterom om te zien of Stender het geluid ook had gehoord. Zoals ze verwacht had, had Stender zijn knots al in zijn handen en keek hij naar dezelfde struik als zij. Dana deed een paar stappen naar achteren, van het geluid vandaan, terwijl Stender naar rechts schoof.

Een edelhert stormde plots uit de bosjes en stoof langs hen heen. Dana schoof iets verder naar achter zodat ze niet omver gelopen werd. Toen het edelhert plots van richting veranderde, moest Stender op de grond duiken om te vermijden dat het dier hem zou raken. Dana wist precies wat er nu zou kunnen gebeuren als ze pech hadden en dus ging ze snel voor Stender staan om hem te beschermen. Een paar tellen later sprong er, zoals Dana had verwacht, een lynx uit de bosjes. Dana wist dat het een lynx zou zijn, want een groter beest zou ze eerder hebben

gehoord. Ze richtte haar blik op de grote kat en had haar bijl klaar om te zwaaien. De lynx leek even te twijfelen, maar stooft toen recht op Dana af. Met een grote stap naar voren, een flinke zwaai van haar bijl en een woeste brul wist Dana de lynx weg te jagen. Het beest schoot terug de begroeiing in waar het vandaan was gekomen. Even was het stil. Toen ademde Dana weer uit. Ze had al vaker een lynx gezien, maar toch was ze altijd weer verbaasd hoe snel en behendig ze waren – en vooral hoe groot hun klauwen waren. Achter haar stond Stender op terwijl hij zijn mantel afklopte. Dana kon zien dat hij zijn knie lelijk geschaafd had.

“Je kan nog zo vaak in het Alwoud zijn, het blijft een gevaarlijke plek,” zei hij alsof hij Dana beschermd had. “Als je ons niet zo had afgeleid met al dat gebabbel, waren we niet zo verrast.”

Dana fronste. Iemand bedanken was niet één van Stenders meest ontwikkelde vaardigheden.

“Goed dat je de lynx kon weggagen,” zei Stender. “Je had hem nooit aangekund.”

Complimenten geven ook niet, dacht Dana hoofdschuddend.

-VI-

De twee hangmatten die Stender in zijn rugzak had gestopt, hingen nu hoog tussen twee takken. Het vuur dat Dana had aangelegd was warm en gaf haar een kalm, behaaglijk gevoel. Dana hield van vuur. Het was fijn om na alles wat er de afgelopen twee dagen was gebeurd even tot rust te kunnen komen. Dat Stender nu niet in de buurt was hielp ook. Dana vermoedde dat Stender de sporen van Wrattenkop alvast iets verder aan het volgen was nu er nog een heel klein beetje licht was. Van Dana mocht hij daar zo lang over doen als hij wilde. Nu ze een hele dag één op één met Stender had opgetrokken, was haar mening over hem wat duidelijker geworden. Stender mocht dan een vaardig jachtleider en spoorzoeker zijn, maar het was stukken gezelliger geweest als Dana in haar eentje was gegaan. Stender stelde hoge eisen en omdat ze zijn enige jachtgenoot was, was zij de hele tijd het doelwit van zijn kritische houding. Constant zijn beoordelende blik te moeten trotseren, dat was Dana te vermoeiend. Stender gaf haar het gevoel dat ze het niet goed genoeg deed, of ze nu sporen volgde of een kamp opzette. Nu ze alleen was en rustig in de vlammen staarde, kon Dana rustig terugdenken aan wat ze vandaag had bereikt.

Door de geschaafde knie had Stender minder snel kunnen lopen. Nadat hij hem verbonden had waren ze in een lager tempo verder gegaan. Het was al gaan schemeren toen ze waren aangekomen op de plek waar Hadeloge gewond was geraakt. De gebroken takken, vegen op de grond en sporen van bloed vertelden nog steeds het verhaal dat zich daar had afgespeeld. Stender had al snel de sporen van het zwijn kunnen vinden. Lichte motregen had de sporen iets uitgewist, maar gelukkig was het zwijn zwaar en de sporen diep. Meestal waren beesten zo groot als Wrattenkop heel goed te volgen door pootafdrukken, gebroken takken en andere sporen, zeker als je een beetje ervaren was in het volgen van sporen. Hun doel was het vinden van het leger - de kuil waarin een zwijn sliep. Als ze dat eenmaal gevonden hadden, zou Wrattenkop uiteindelijk vanzelf op hen afkomen. Dana kon niet wachten tot ze wraak zou nemen op het monster dat haar laatste familielid had gedood. De stam zou ervan kunnen eten en van de slagstanden konden allerlei gebruiksvoorwerpen gemaakt worden. Ze vond het jammer dat ze het leger niet hadden kunnen vinden voordat de schemering was ingezet, maar ze wist dat doorgaan onverstandig was. Het was op zijn zachtst gezegd niet heel wijs om 's nachts door het Alwoud te reizen, zeker met zijn tweeën.

Dana pakte haar bijl en veegde het wapen met een doek schoon om te zorgen dat hij in goede conditie bleef. Morgen zou ze de bijl kunnen gebruiken. De steeds waarschijnlijker wordende kans om het zwijn te doden deed haar een vreugde voelen die ze in lange tijd niet meer gevoeld had. Een glimlach speelde om haar lippen en ze schoof nog wat dichters bij het vuur. Ze stopte de doek terug in haar zak en legde de bijl weer op haar schoot. Morgen zou het zover zijn. Gerechtigheid.

Toen Dana achter zich een geluid hoorde, ging ze ervan uit dat het Stender was. Wilde dieren bleven over het algemeen weg van vuur. Ze keek voor de zekerheid toch achterom en zag inderdaad hoe Stender aan kwam lopen, licht verscholen door de invallende duisternis. In plaats van naast haar te komen zitten, liep hij langs haar heen en pakte één van de stukken brandend hout uit het kampvuur.

“Kom mee,” was het enige wat hij zei voordat hij wegliep, terwijl hij het stuk hout als een toorts voor zich uit hield. Dana stond op en volgde hem, haar bijl stevig in haar hand. Dana had al snel door dat Stender niet de sporen van het zwijn volgde. Na een paar minuten lopen stopte Stender en hield de toorts dicht bij de grond.

“Wat is dit, volgens jou?”

Dana keek naar de grond en zag wat Stender bedoelde.

“Een voetstap.”

Stender knikte en wachtte tot Dana verder ging.

“Van een mens. Een beetje vervaagd.”

Toen Stender nog steeds niet reageerde, snapte Dana opeens waar Stender op doelde.

“Niet vervaagd. Bewust weggeveegd.” Ze hapte naar adem. “Een spion!”

Stender bleef stil en fronste, in gedachten verzonken. Dana keek nogmaals naar de voetstap, die inderdaad echt alleen van een schoen afkomstig kon zijn. Als je goed keek, kon je zien dat de grond in de omgeving van de half vervaagde voetstap heel recent was geveegd. met een groot blad of een ander hulpmiddel. Dat betekende dat hier iemand had gelopen en daarna zijn sporen had verstoep. Dana keek om zich heen. Zou de spion nog steeds in de buurt zijn? Ondanks dat ze een heel eind gelopen hadden sinds ze de stam hadden verlaten, viel dit deel van het Alwoud toch echt onder het revier van de Saluwers. Toen kwam er een gedachte bij haar op.

“Waarom zou een spion hier rondhangen? Er is hier niets in de buurt. Verder weg van al onze stamdorpen kom je niet.”

“Misschien is dat het juist,” mompelde Stender.

Dana dacht na wat dit allemaal te betekenen kon hebben.

“Moeten we nu niet onmiddellijk terug om Rikhard in te lichten?”

“Waarover? Dat er spionnen in ons revier zijn? Dat is geen nieuws.”

“En toch -” begon Dana. Stender liep echter al weer terug naar het kampvuur. “Kom, het wordt morgen een lange dag.”

Dana kon niets meer zien, want zonder Stenders toorts was het opeens veel donkerder geworden. Ze had de voetstap graag nog even bestudeerd, maar zonder licht was dat zinloos. Dus volgde ze Stender maar. Dana besloot niet meer over spionage na te denken. Terug bij het kampvuur zag Dana hoe Stender de toorts terug in het vuur gooide en zich uitrekte. Dana ging naast hem staan en staarde in het vuur. Ze voelde zich onveilig – het idee dat er hier vlakbij een spion had rondgeslopen was niet prettig. Ze was blij dat Stender bij haar was.

Maar toen ze zich omdraaide was Stender weg. Hij had dit moment uitgekozen om de boom in te klimmen en in zijn hangmat te gaan liggen. Geweldig.

Verslagen gaf Dana een trap tegen het kampvuur, dat meteen in elkaar zakte. Het vuur doofde tot een klein vlammetje. Het duurde bijna tot middernacht om het kampvuur te herstellen.

-VII-

De volgende ochtend werd Dana wakker van het gefluit van vogels. Ze deed haar ogen open en zag dat er vlakbij haar hangmat een vogelnest lag. Ze richtte zich op en de vogel vloog direct weg.

“Goedemorgen,” hoorde Dana beneden zich. Toen ze over de rand van haar hangmat naar de grond keek, zag Dana Stender in de weer om het kampvuur weer aan te wakkeren. Boven het vuur hing een stuk vlees te roosteren.

“We moeten goed eten, want als we Wrattenkop vandaag willen vinden, hebben we geen tijd voor een tweede maaltijd.”

Dana klom uit de hangmat en maakte deze los van de boom. Ze klom naar beneden, legde de hangmat bij Stenders rugzak en haalde tegelijk een lapzak uit haar eigen rugzak. Een lapzak was de zak waarin jagers hun water meebrachten. Ze goot wat water over haar gezicht. Toen liep ze naar Stender. Haar woede naar hem was wat afgekoeld tijdens de nachtrust.

“Goed geslapen?”

Dana haalde haar schouders op. “Ik slaap liever in mijn eigen hut.”

Stender leek niet te luisteren naar het antwoord. Dana keek toe hoe Stender de hangmat die ze net naast zijn rugzak had gelegd opvouwde en terug stopte in zijn rugzak.

Even later hadden Dana en Stender hun tocht hervat. Stender had zijn ogen op de grond gericht en volgde de sporen van Wrattenkop, Dana had haar bijl vast in twee handen en speurde de omgeving af naar mogelijk gevaar. Door de taken zo te verdelen vorderden ze snel. Het was nog voor de middag toen Stender stopte en naar een boom vlak naast hem wees.

“Bloed,” merkte hij op, en liep weer door. Dana keek naar de boom en zag inderdaad een streep bloed aan de boom kleven, ongeveer ter hoogte van haar navel. Afgaande op de sporen was dit bloed van Wrattenkop. Blijkbaar had haar speerworp het zwijn goed te pakken gehad. Voor het eerst sinds gisteravond glimlachte Dana. Toen ze opkeek, zag ze dat Stender al weer bijna twintig passen voor haar uit

liep en haar glimlach verdween net zo snel als hij verschenen was terwijl ze achter hem aanrende.

In de loop van die ochtend zagen Dana en Stender een groep edelherten en stuitten ze op een jonge vos, die zo schrok van hun aanwezigheid dat hij struikelde toen hij probeerde weg te komen. Hun tempo lag Dana net wat te laag, maar ze kon zien dat Stender enigszins met zijn been sleepte. Hij moest zijn gewonde been ontzien, maar Dana hoopte niet dat ze daardoor Wrattenkop zouden mislopen. Rond het middaguur vond Stender wat uitwerpselen, waarschijnlijk van Wrattenkop. Het kon volgens Stender niet ver meer zijn naar het leger, want als alleseters hoeven zwijnen vaak niet ver door het Alwoud te zwerven om voedsel te vinden. Op een gegeven moment, aan het eind van de ochtend, kwamen ze langs de Zuider Aa, een zijrivier van de Grote Aa. De Grote Aa was de oostgrens met de revieren van de Tuvan en Duranten.

“Wrattenkop is hier wat gaan drinken en is toen weer teruggedaan,” las Stender de sporen. Hij haalde de lapzak uit zijn rugzak en gooide deze richting Dana.

“Hier, maak je nuttig,” zei hij zonder haar aan te kijken. Dana had echter geen moeite gedaan om de lapzak te vangen, en deze was met een kletsend geluid op een rots naast haar gevallen.

“Maak je nuttig?” herhaalde ze met opgetrokken wenkbrauwen. Haar limiet was bereikt; ze was moe, ze was chagrijnig en ze voelde zich verschrikkelijk alleen en in de steek gelaten.

“Of je die even met water wil vullen,” zei Stender, die zich nu naar had omgedraaid. Toen hij de blik in haar ogen zag, kantelde hij zijn hoofd iets naar links. “Mis ik iets?”

Dana balde haar vuisten. Ze had zó ontzettend genoeg van hem.

“Je mist iets, ja! Ik ben je slaaf niet! We zijn hier samen, en ik ben net zo goed in overleven als jij bent! Er is geen enkele reden om de hele tijd zo bazig en kritisch en afstandelijk te doen!”

Dana moest bekennen dat het heerlijk voelde om nu eindelijk haar frustraties de vrije loop te kunnen laten.

“Van mijn jachtleider accepteer ik het dat hij me opdrachten geeft, dat hij me behandelt als een mindere. Maar je bent mijn jachtleider niet, Stender. Ik ben namelijk geen jager meer!”

Stender fronste. Dana haalde diep adem om haar tirade verder te zetten.

“En dan nog iets! Ik heb jou geen traan zien laten om Roelof. Hij was één van jouw jagers! Hij is omgekomen terwijl jij de leiding had. Waarom zou ik ooit nog naar iemand als jij luisteren? Als jij water wilt, dan vul je die lapzak maar mooi zelf!”

Dana huilde nu. Ze zag hoe Stender zijn hand ophield, met de palm naar boven, maar ze begreep niet wat dat betekende en negeerde het.

“Roelof is dood, Stender! Vermoord door dat zwijn! Het is allemaal zó oneerlijk! Ik ben helemaal alleen en jij hebt de hele reis nog geen vriendelijk woord gezegd!” Dana ademde diep in en uit. “Vandaag kàn niet erger worden.”

Stender wreef met zijn duim over de palm van zijn hand. “Regen,” zei hij, en toen voelde Dana het ook. Het begon als een zacht druppelen, maar binnen een paar momenten veranderde het in een hoosbui. In de lucht kon Dana het horen rommelen.

“Daar gaan de sporen,” zei Stender.

-VIII-

Dana en Stender hadden de sporen nog zo'n honderd passen weten te volgen voordat de regen alles had uitgewist. Ze stonden nu onder een boom die enige beschutting tegen de regen bood. Ze zwegen allebei, omdat zelfs Stender doorhad dat de sfeer tussen hen gespannen was. Ze zouden elkaar toch niet kunnen verstaan door het lawaai van het neerstortende water. Dana leunde tegen de boom. Ze zag hoe de grond drassiger werd en hoe de kans op het doden van het zwijn, het enige doel dat ze nog had, nu zo goed als verdwenen was. Ze liet zich langzaam op de grond zakken en legde haar hoofd in haar handen.

Alles voelde zo zinloos. Dana haatte het om zo zwaarmoedig te zijn. Normaal nam ze het leven zoals het kwam. Was dat naïef geweest? Had ze de verkeerde beslissingen genomen in haar leven? Had ze naar haar moeder moeten luisteren toen die zei dat ze geen jager moest worden? Had ze Graman er eerder bij moeten halen toen haar ouders ziek begonnen te worden? Had ze vaker moeten oefenen met speerwerpen zodat haar worp Wrattenkop in één keer gedood zou hebben? Had ze Stender moeten zeggen dat hij sneller had moeten lopen?

Nee, dacht Dana. Ze had gewoon heel veel pech gehad en alles wat haar de laatste tijd was overkomen was gewoon iets dat ze moest verdragen. Maar die conclusie was ook naar, dacht Dana. Het